

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. ЦИРКУЛЯЦІЙНА ЕКОНОМІКА

Освітня програма Економіка

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 2 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Циркуляційна економіка
Освітня програма	Економіка
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Доктор філософії
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Дисципліна «Циркуляційна економіка» призначена для підготовки докторів філософії зі спеціальності «Економіка». Мета курсу полягає у формуванні навичок та компетенцій щодо реалізації принципу розширеної відповідальності виробників, переходу до найкращих доступних технологій і циркулярних бізнес-моделей. Курс розкриває основні теорії та практики діяльності бізнесу у взаємовідносинах з суспільством, економікою та навколишнім середовищем в умовах загострення глобальних екологічних проблем та цифровізації економіки. Мета досягається шляхом послідовного викладення теоретичного курсу з проведенням практичних занять.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач наукового ступеня «доктор філософії» отримає знання про: соціальну відповідальність бізнесу; оцінку потреби сировинного забезпечення та планування використання ресурсів; побудову циркулярних моделей функціонування бізнесу; оцінки економічних, екологічних і соціальних ефектів в умовах формування циркулярної економіки; проведення інвестиційного аналізу підприємства для оцінки екологічних проєктів.

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із

дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Історичні перспективи та сучасні дослідження циркуляційної економіки.	Становлення та проблеми розвитку циркуляційної економіки. Причини та наслідки трансформації класичних економічних систем до циркуляційної. Типологія практик функціонування циркуляційної економіки.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
2.	Тема 2. Циркуляційна економіка та життєвий цикл продукції.	Проблема використання ресурсів в умовах циркуляційної економіки. Раціональне виробництво та контекст навколишнього середовища. Методи вирішення проблем циркуляційної економіки. Політичне та нормативне забезпечення ощадливого використання ресурсів.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
3.	Тема 3 Ринок праці та проблема управління людськими ресурсами в умовах циркуляційної економіки.	Аналіз тенденцій розвитку практик управління людськими ресурсами. Циркуляційна економіка та структурне безробіття. Зелений менеджмент людських ресурсів.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
4.	Тема 4. Кооперація влади та бізнесу в умовах циркуляційної економіки.	Розподіл повноважень управління відходами в територіальному контексті. Важелі управління економікою замкнутого циклу. Екологічна спрямованість в державних закупівлях.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
5.	Тема 5. Циркуляційна економіка, промисловий та територіальний екологічний підхід (ПТЕП).	Проблеми та стимули розвитку ПТЕП. Структура ПТЕП. Моделі управління системами в умовах ПТЕП.	Тести, питання, практичні завдання, кейси
6.	Тема 6. Економіка спільної участі як основний рушій розвитку циркуляційної економіки.	Інтернет та ощадливе споживання. Теорія «Подолання прірви» Дж. Мура та циркуляційна економіка. Особливості структурних змін економіки спільної участі в умовах замкнутого виробництва.	Тести, питання, практичні завдання, кейси

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	20
Семінарські заняття	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2			14
Семінарські заняття		1		1		1		1		1	1	1	1	1	1			16
Самостійна робота																10		10
Індивідуальні завдання																10		10
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	3	3	3	3	20	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, Linux, Windows, Пакет прикладних програм Openoffice, MS Office, роздатковий матеріал
-----------------------------------	---

Література:

1. Андрусак Н. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням : підручник. Чернівці, 2013. 195 с.
2. Благун І. Забезпечення сталого розвитку України та країн світу на основі коригування моделей лінійної економіки. Бізнес-Інформ. 2022. № 1. С. 95–101.
3. Благун І. Модель циркулярної економіки як один із трендів сталого розвитку. Бізнес-Інформ. 2021. № 12. С. 124–132.
4. Лук'янихін В. О. Екологічний менеджмент у системі управління збалансованим розвитком : монографія. Суми : Унів. кн., 2002. 314 с.
5. Маменко О. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням : підручник. Харків, 2017. 285 с.
6. Мельник Л., Шапочка М. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням : підручник. Суми, 2006. 759 с.
7. Angelis R. Business Models in the Circular Economy: Concepts, Examples and Theory. Palgrave Pivot, 2018. 131 p.
8. Laasch O., Conaway R. Responsible Business: The Textbook for Management Learning, Competence and Innovation. Routledge, 2016. 446 p.
9. Nathanson J., Schneider R. Basic Environmental Technology Water Supply, Waste Management, and Pollution Control. Pearson, 2014. 456 p.
10. Potter C. Welcome to the Circular Economy: The next step in sustainable living. Laurence King Publishing, 2022. 192 p.
11. Weetman C. A Circular Economy Handbook: How to Build a More Resilient, Competitive and Sustainable Business. Kogan, 2020. 496 p.

7. Контактна інформація

Кафедра	Економічної кібернетики, вул. Шевченка, 57, 815 кабінет, https://kek.pnu.edu.ua/ , kek@pnu.edu.ua
Викладач	Благун Іван Семенович
Контактна інформація викладача	ivan.s.blahun@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.4. Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

Викладач

І.С. Благун